

Mysterijní chrám roku

Sergej O. Prokofjev

Moudrost byla od nejstarších dob vždy spojena se *zjevením* světových myšlenek a láska, když byla s to stát se v člověku „formující silou“, to znamená uchopit jeho vůli, mohla působit ve světě jako *životodárná* magická síla.

Tak si můžeme celý roční koloběh představit v podobě dvou mohutných sloupů *Jakim* a *Boas*, které kdysi stály u vchodu Šalamounova chrámu, jež zbudoval stavitel Chíram. Rudolf Steiner je nazýval také „sloupem moudrosti“ a „sloupem života“ (sloupem lásky). A cíl duchovního spolužití s rokem může být popsán také jeho slovy takto: „Dnes jsou oba odděleny“, ony dva sloupy a v našem případě také obě poloviny roku, „[ale] chtějí nás vybídnout, abychom přemohli přítomný stav lidstva, abychom zaměřili svou cestu k tomu bodu, kde se naším rozšířeným vědomím spojí oním způsobem, který nazýváme: *Jakim* a *Boas*.“

Těmito slovy Rudolfa Steinera se poukazuje na cestu k takovému „rozšířenému vědomí“, jímž bude jednou možno prožívat celý roční koloběh jako jednotný celek, to znamená, že bude možno zřít za jeho proměňujícím se životním cyklem působící reálné *duchovní* bytosti.

Potom v téže přednášce spojuje Rudolf Steiner s dvěma jmenovanými sloupy dvě mantrické průpovědi, které vyjadřují s podivuhodnou přesností vlastní podstatu obou polovin roku, přičemž první průpověď se může vztahovat na sestupující, podzimní polovinu roku, druhá na vzestupnou jarní:

Jakim

„In reinen *Gedanken* findest du das Selbst,
das sich halten kann.

Wandelst zum Bilde du den Gedanken,
erlebst du die schaffende *Weisheit*.“

V *myšlenkách* čistých nacházíš já,
jež se může držet.

Pakliže změníš myšlenku v obraz,
prožiješ tvořící *moudrost*.“

Boas

„Verdichtest du das *Gefuhl* zum Licht,
offenbarst du die formende Kraft.

Verdinglichst du den *Willen* zum Wesen,
so schaffest du im Weltensein.“

„Zhutníš-li *cít* ve světlo,
vyjevíš formující sílu.

Jestliže zvěčníš *vůli* v bytost,
pak tvoříš v bytí světovém.“

Světové myšlenky, které se na podzim jako zjevení vylévají na Zemi v proudech meteoritů, obdarovávají člověka silným vědomím já. Když je člověk s to ve smyslu podzimního Michaelova svátku na moderní cestě zasvěcení „proměnit myšlenku v obraz“, to znamená proměnit ji v *imaginaci*, potom se mu odhaluje během sestupné poloviny roku „tvořící moudrost“, z jejíž substance se může zrodit v jeho duši o Vánocích pravý, vyšší člověk a o Epifanias se může plně projevit.

Během druhé poloviny roku, která je spojena se vzestupem sil lásky, je třeba tento „cit“ lásky zhustit „ve světlo“ tak, že se vyjevuje jako „formující síla“, která dá vzniknout o Velikonocích ve sféře jeho lidské *vůle* nové bytosti, jež se může stát o Svatodušních svátcích bytostí tvořící ve světovém bytí.

V přednášce z 27.5.1910 hovoří Rudolf Steiner o tom, že stěžejní věcí pro veškeré duševno ve světě a především pro lidskou duši samu je láska, naproti tomu pro hmotný svět, jako vůbec pro hmotu, světlo. Tak je v průpovědi jmenovaný proces zhušťování citu ve světlo procesem tvůrčím, v němž se duchovní substance duše stává formující silou, která je s to působit utvářivě až do základů hmotného světa. K významu těchto průpovědí řekl Rudolf Steiner ještě toto: „Jedna z těchto slov směřují k poznání, druhá k životu.“ Poznání, které přináší smrt, je spojeno s jednou polovinou roku, život s druhou. „Formující síla se nejprve *vyjevuje*, ve smyslu první průpovědi; *magickou* se stává teprve ve smyslu průpovědi druhé. Vzestup od pouhé poznávací síly k magickému působení spočívá v přechodu síly průpovědi na prvním sloupu k průpovědi na sloupu druhém.“

Tak vede člověka vyjevování světové moudrosti v době sestupující poloviny roku k pravému sebepoznání a následkem toho k setkání s malým strážcem prahu. Do druhé, vzestupné poloviny roku vede ho potom velký strážce prahu a jako výsledek setkání s ním poznává člověk, že to, co „obdrží ve vyšších oblastech nadsmyslových, není něčím“, co „k němu přichází, nýbrž pouze něčím, co od něho vychází: láska k jeho okolnímu světu“. Člověk v tomto smyslu působící přemohl v sobě vše egoistické; odmítl „černou stezku“ a zvolil „*bílou stezku*“ nových mystérií. Od této doby může jeho vůle proniknutá láskou magicky působit ve světě, bude nyní „... moci přispívat k osvobození lidského pokolení. Přináší své dary na obětní oltář lidstva.“

Tak se ukazuje roční koloběh jako vznešená, samými bohy zřízená brána k duchovnímu světu, která jaksi spočívá na dvou sloupech rozdílných duševních zážitků během dvou polovin roku. Teprve když duše tyto dva zážitky spojila ve vyšší jednotu, může vstoupit s plným vědomím do velkého chrámu roku, v němž se pro ni *anthroposofie* stává klíčem k novému, zduchovnělému vnímání vesmíru a tím základem pro pravou *kosmosofii*.